

فرهنگ ادبیات و هنر

ضمایر [این]

باکمک شهرداری تهران انجام خواهد شد احیای روضه خانگی و چهارپایه خوانی

«چهارپایه خوانی» از سبک‌های قدیمی روضه‌خوانی و مداحی و یکی از سنت‌هایی است که هنوز نیز در ایام عزاداری در بازار تهران برقرار است. در **این** شیوه‌هیات‌ها در بخشی از بازار توقف می‌کنند و روضه‌خوان بالای چهارپایه می‌رود و جمعیت به دو بخش قبل و بعد از چهارپایه تقسیم می‌شوند و هر گروه یک بخشی از شعر را می‌خوانند. حالا شهرداری تهران هم وارد کود شده تا این سبک دوباره احیا شود.

سیدعلیرضا فاطمیان پور، معاون فرهنگی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران برنامه‌های این سازمان به مناسبت ایام شهادت حضرت فاطمه(س) را تشریح کرد و به فارس گفت: این مجموعه برنامه‌ها با عنوان «جان نبی» در قالب هشت عنوان برنامه برگزار می‌شود. پویش جهادی «گره‌گشا» با مشارکت کانون‌های بانوان فرهنگسراهای تهران در پنج هفته از دهه دوم ایام فاطمیه تا ولادت حضرت امیرالمومنین علی(ع) اجرا می‌شود. در این پویش جهیزیه پنج زوج نیازمند توسط نیکوکاران تهیه می‌شود.

وی افزود: مسابقه خوشنویسی «سلام فاطمی» با موضوع صلوات خاصه حضرت زهرا(س) با خط نستعلیق و خط ثلث برای همه گروه‌های سنی برگزار می‌شود. هر شرکت‌کننده می‌تواند حداکثر سه اثر را تا پایان دی‌ماه به صورت فیزیکی یا دیجیتالی به دبیرخانه مسابقه ارسال کند. آیین اختتامیه و اهدای جوایز به سه اثر برگزیده، در شب میلاد حضرت زهرا(س) به صورت مجازی برگزار می‌شود. همچنین نمایشگاه مجازی از آثار(رسانی منتخب برپا می‌شود. فاطمیان پور در ادامه به پویش جهادی «روضه‌خوان» اشاره کرد و گفت: این پویش با هدف ترویج روضه‌های خانگی با همکاری مداحان و سخنرانان مذهبی اجرا می‌شود. علاقه‌مندان به راه‌اندازی روضه خانگی می‌توانند درخواست خود را با شماره‌های ۹۱۲۶۵۴۹۹۷۴ و ۲۱۷۷۴۲۵۹۶۸، دبیرخانه این برنامه مطرح کنند تا برای مراسم سخنران و مداح اعزام شود.

وی در ادامه گفت: آیین چهارپایه‌خوانی «بلندا» از دیگر برنامه‌های ایام فاطمیه است که با هدف احیای این آیین قدیمی توسط نوجوانان و جوانان برگزار می‌شود. این مراسم با مشارکت هیات‌های نوجوانان برپا می‌شود. گروه‌های کوچک عزاداری در ایام شهادت حضرت زهرا(س) هر روز در یک کوچه حضور پیدا کرده و با رعایت پروتکل‌های بهداشتی مراسم کوتاه عزاداری را برگزار می‌کنند. فاطمیان پور به تولید محصولات با موضوع شهادت حضرت زهرا(س) اشاره کرد و گفت: قطعه موسیقی «گریه بارون» با موضوع عفاف و حجاب با اهنگسازی و خوانندگی امیر حقیقت، تنظیم سعید عظیمی و ترانه رضا یزدانی تولید شده است. همچنین از دیگر برنامه‌های تولیدی می‌توان به تولید کلیپ «خط ویژه» با موضوع شهادت حضرت زهرا(س) اشاره کرد. همچنین مجموعه محصولات ویژه شهادت حضرت زهرا(س) در قالب‌های متنوع پادکست، ویدئوکلیپ، استوری و... تولید و از طریق شبکه‌های اجتماعی فرهنگسراها منتشر می‌شود.

مسابقه خوشنویسی سلام فاطمی

سیدعلیرضا فاطمیان پور،معاون فرهنگی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران از برگزاری چند ویژه‌برنامه در سالروز شهادت حضرت فاطمه (س) خبر داد که یکی از آنها مسابقه خوشنویسی «سلام فاطمی» است. او در تشریح این برنامه به فارس گفت: این مسابقه با موضوع صلوات خاصه حضرت زهرا(س) با خط نستعلیق و خط ثلث برای همه گروه‌های سنی برگزار می‌شود. هر شرکت‌کننده می‌تواند حداکثر سه اثر را تا پایان دی به صورت فیزیکی یا دیجیتالی به دبیرخانه مسابقه ارسال کند.

«سلیمانی‌ها» از اهرا رسید

کتاب «سلیمانی‌ها» خاطرات و روایت‌های مردمی درباره شهادت حاج قاسم سلیمانی و ابومهدی المهندس را در سه فصل روایت کرده است. این کتاب را انتشارات راه‌یار روانه بازار کرده و تحقیق و مصاحبه‌های آن بر عهده مهدی خلیلیان موحد، زینب ناجی جمال و مرضیه هاشمی بوده و تدوین آن هم توسط فریده الیاسی‌فرد، سمیرا چوب‌داری، مرضیه ذاکری و لطیفه نجاتی صورت گرفته است.

شعر فاطمی، مظلومِ دیروز و امروز

سطحی‌نگری و «فقراندیشه» است. سطحی‌نگری باعث دور شدن شعر فاطمی از اصالت و رسالت ذاتی خود که مبارزه با تحریف و بدعت و خرافه، معرفت‌افزایی، ظالم‌ستیزی، مظلوم‌نوازی، بیدارگری و احیای کرامت‌های انسانی است، می‌شود و شعر فاطمی را تبدیل به کالایی فانتزی و مجلسی می‌کند که فقط به درد گرم کردن مجلس می‌خورد و لاغیر!

آکثون شعر فاطمی

شعر آیینی ما که شعر فاطمی نیز یکی از زیرشاخه‌های تاثیرگذار آن است، حاشیه بسیاری دارد و در مورد آن حرف و حدیث فراوان است. البته قصد ناشکری ندارم و مُنکر نقطه‌های روشن این منظومه دینی نمی‌شوم. بی‌هیچ شکی کارنامه شعر دینی و آیینی روزگار ما از آثار فاخر، عمیق و ارجمند بی بهره نیست. بدیهی است در طول ۴۰ سال گذشته شاعران روشن‌اندیش دین‌آگاه برگ‌های بسیار زرینی بر این صحیفه پرافتخار و باشکوه افزوده‌اند که قابل ستایش و تقدیر است. ولی از آنجا که سقف انتظار و توقع جامعه دینی ما از شعر و شاعران آیینی، هم ترازِی با قله‌های سر به فلک کشیده‌ای همچون فردوسی، ناصرخسرو، سنایی، عطار، مولانا، حافظ و سعدی است، وضع «موجود» را با آرمان «موجود» می‌سنجند و از این منظر در این کارنامه کاستی‌هایی می‌بینند که تذکر و یادآوری این کاستی‌ها ما را به سوی تلاش بیشتر برای به‌کمال رساندن آن کمک می‌کند.

به اذعان اکثر کارشناسان و پژوهشگران، شعر فاطمی برای رسیدن به کمال همچنان نیازمند بالایش و پیرایش محتوایی و مضمونی است که نباید از روی مصلحت سنجی از این دقیقه غافل بود. یادمان نرود که صیانت و پاسداری از این میراث گرانبستگ معنوی، رسالتی است که بر دوش یکایک ما سنگینی می‌کند. در جان و جهان «شعر فاطمی» روزگار ما، روزنه‌های مسدودی وجود دارد که می‌توان با شناسایی و گشودن آنها، راه را برای زایندگی و بالندگی هرچه بیشتر این شجره طیبه فراهم کرد. ناپسمانی‌ها و ناهنجاری‌های شعر فاطمی، محصول عدم تعادل و توازن دینی و فرو افتادن در چاه و چاله افراط و تفریط است. غافل ازاین‌که دین اسلام دین انانی و

شعرای بسیاری به استقبالش رفته‌اند. در این بین گاهی شاعران، نه تنها، پیروی از وزن و قافیه و ردیف می‌کنند که حتی در موضوع هم تبعیت دارند.

در فضای شعر ولایی، طبیعتا توجه و عنایت حضرات ائمه‌معصومین (علیهم‌السلام) بر یک اثر یا صاحب اثر از مهم‌ترین عوامل مؤثر برای اقبال عمومی است. مثلا عنایت به جناب محتشم کاشانی سبب می‌شود تا در قرون مختلف با سبک‌های ادبی مختلف، ده‌ها و صدها ترک‌بند پند عاشورایی خلق شود.

از سال‌ها پیش، هنگام تورق و تفحص بین دواوین شعرا یا گزیده شعرها، قصیده‌های فاطمی بسیاری در وزن عروضی «مفتعلن فاعلاّث مفتعلن ف» به چشمم می‌آمد و خبر از یک استقبال ادبی می‌داد. جالب‌تراین که این قصاید، بدون ردیف و در قافیه، مختموم به «الف» یا «او» بودند. همواره دوست می‌داشتم تا شخصی از این منظر، این سروده‌ها را دسته‌بندی کند که این توقیف، نصیب نگارنده این سطور شد.

طرح ریخته شد؛ قصاید مختموم به را «گوهر گوهر» نام گرفت و در سال ۱۳۹۶ توسط انتشارات محمّل چاپ شد و قصاید مختموم به الف «دریا دریا» نامیده شد و امید است تا انتهای سال جاری توسط همان نشر راهی بازار شود. «گوهر گوهر»، بررسی ۳۰ قصیده فاطمی است که فهرستش هر مخاطبی را با نام شاعران آشنا و ناآشنا مواجه می‌کند:

۱. اشراق خاوری / ای که جهان گشته از رخ تو منورا

۲. محمدرضا براتی / گشت عیان سایه‌سارِ رحمت داور

۳. پریشان کاشانی / خیزد و ریزد به مدح دخت پیمبر ترکی شیرازی / بلبل طبعم دوباره گشت سخنور

۵. حسینی / فاطمه، دخت رسول حضرت داور

۶. سید محمدحسن میرجهانی «حیران» / نادره الکون، روح پاک پیمبر

۷. محمود عرفانی «خادم» / فاطمه، بنت نبی، حبیبهی داور

۸. خوشدل تهرانی / گر چه به صورت یگانه دخت رسولی ۹. صاعد اصفهانی / کیست وجودش ز بعد خالق اکبر

۱۰. صامت بروجردی / چند شهوت‌زنی به پیکر، آذر؟

۱۱. صدقی حداد / دوش مرادر رسید دلبری از در

۱۲. صفاتویسرکانی / ای گل روی تو رشک لاله احمر!

۱۳. صفاتویسرکانی / فاطمه، بتکاگل ریاض پیمبر

۱۴. ضیایی مزندی / ای فلک عصمت! ای شفیعه محشرا

۱۵. اسماعیل ولیخانی «طالع» / باز تالاؤ نمود ششمه اطهر

۱۶. عشقی کاشانی / ساقی سیمین عذارا آپ چو آذر

۱۷. سید علی قائمی «عظامی» / کرده هلال مه جمادی آخر

۱۸. ناد علی کرلایی / کیست به جز فاطمه حبیبه داور؟

۱۹. کمال یزدی / دختر طبعم چه خوب

یافته زبور

۲۰. شمشه الشعرا گوهر / باز دگرگونه

گشت طارم اخضر

۲۱. اسماعیل مصباح / فاطمه، ام الانمه،

بنت پیمبر

۲۲. اسماعیل مصباح / ای به جلالت از

جمله خلق، فروز تر!

۲۳. اسماعیل مصباح / از افق شرق،

آفتاب چوزد سر

۲۴. معتمدی کاشانی / سوخت ز آتش،

محل وحی الهی

۲۵. سیدرضا مؤید/ اول دفتر به نام خالق اکبر

۲۶. غلامرضا سازگار «میثم» / ای نبوی منظر و الهی مظهر!

۲۷. غلامرضا سازگار «میثم» / مادر زهرا! سلام حق به تو مادر

۲۸. واعظ اصفهانی / ای فلک عصمت و حبیبه داور!

۲۹. وهاج خوانساری / دوش که این طاق نیلگون مدور

۳۰. هاشمی / شمس سپهر جلال عالم اکبر

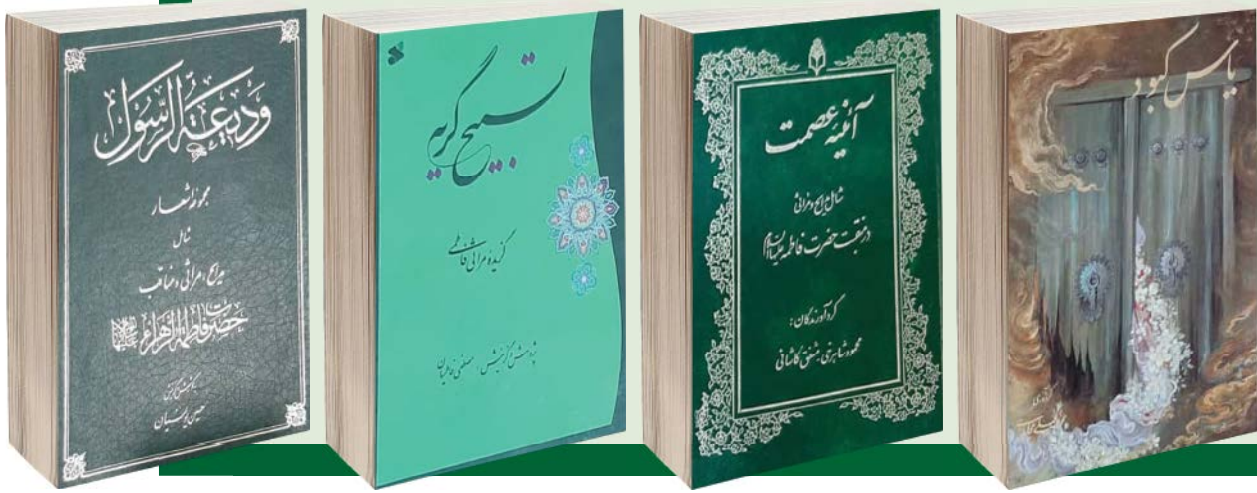
ظاهرا قدیمی ترین این اشعار از شاعری است با نام پریشان کاشانی. ایشان همان واعظ گلپایگانی است که در شعر «پریشان» تخلص می‌کند و تا آن جاکه می‌دانم هنوز دیوانی از وی منتشر نشده‌است. سخن را با ۱۰ بیت از ۶۲ بیت او به سرانجام می‌رسانیم:

خیزد و ریزد به مدح دخت پیمبر

کشتی کشتی ز بحر طبعم گوهر

نامش مشتق ز فاطراست که کیهان

خلعت خلقت نموده از وی در بر

به ۸۵۰۰ فعالیت در شبکه های اجتماعی، گروه های ترویج کتابخوانی، کانال شبکه کتابخوانان در پیام رسان بله و بیش از ۱۷۰۰ صفحه اینستاگرام کتابخانه‌های عمومی، صفحه اینستاگرام شبکه مجازی کتابخوانان، کانال های کتابخانه‌ای و استانی از فعالیت‌های انجام شده، بوده است.

رونمایی از سامانه رتبه‌بندی کتابخانه‌ها

علاوه بر این با توجه به این‌که رتبه‌بندی کتابخانه‌ها یکی از مسائل اساسی کتابخانه‌های عمومی است و لزوم بازنگری در آن ایجاب کرد تا در قالب طرحی پژوهشی، مطالعات جامعی صورت پذیرد. مجری این طرح دانشگاه فردوسی مشهد است که در مدت ۲۱ ماه طرح را به سرانجام رسانده و ماحصل آن در کنار برون دادهای پژوهشی، سامانه‌ای جامع بوده که از این پس

آذرماه ۱۸هزار برنامه ترویجی با محوریت کتاب در فضای مجازی برگزار شد

برنامه‌های فرهنگی متناسب با سالگرد شهادت سردار سلیمانی، برنامه‌ریزی به منظور جمع‌آوری نقاشی کودکان با موضوع سردار دل‌ها به منظور پخش بهترین‌ها از شبکه پویا و برنامه‌ریزی برای برگزاری ادامه سرفصل‌های دوره مجازی مشاوره کتابدار در سه ماهه پایانی سال از اقدامات انجام شده در حوزه برنامه‌ریزی بوده است.

همچنین نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در حوزه تولید محتوا با رویکرد فضای مجازی، حدود ۱۸هزار برنامه ترویجی شامل ۱۳۸ا کارگاه آموزشی، ۸۱۴ویژه برنامه مربوط به بخش کودک، ۳۶جلسه رونمایی، ۱۲جلسه شعرخوانی، ۱۷۶جلسه مطالعاتی، ۲۷جلسه نقد، ۶۹۱مسابقه کتابخوانی، ۷۵جلسه مشاوره،

به عنوان ابزار اجرای رتبه‌بندی کتابخانه‌ها عمل خواهد کرد. جلسه اختتامیه طرح پژوهشی و رونمایی از سامانه رتبه‌بندی کتابخانه‌ها که از طرح‌های مطالعاتی مهم نهاد است در هفته آینده با حضور دبیرکل، معاونان، مدیران نهاد و مجری طرح نیز برگزار می‌شود.